

Pröfningen

Wetterbergh, Carl Anton

81 Fa Br.

WETTERBERG

Ex. A

Vitt. 5
D. 1000
1872

1872

Kungl. biblioteket

0 0000 000134529

PRÖFNINGEN.

Komedi i 2n Akt.

Af Carl Ant. Wetterberg

STOCKHOLM.

HÖRBERGSKA BOKTRYCKERIET,

—
1842.

Bil. till Föreläs- o. theater-
almanack för år 1843.

Personerna:

BARON.

EMELIE, ung enka,

MARIANNE, hennes yngre syster, } hans döt-
trar.

Kammarherren SCHYSELBERG.

Löjtnant WILLNER.

Magister SOMMERDAL, f. d. Informator hos
Baron.

Fru SOMMERDAL, hans Svägerska.

En Trädgårdsmästare.

En Bondgubbe.

En Gosse.

En Betjent.

Arbetsfolk, Gäster m. fl.

Scenen är i landsorten på en eyendom,
tillhörig Baron.

(Theatern föreställer en vacker park, med en bosquet eller lusthus på hvar dera sidan; längre fram åt fonden stå tvänne större träd bredevid hvarandra, lemnande en öppning af några alnar mellan sig. — Till höger en grässoffa).

FÖRSTA SCENEN.

MAGISTER SOMMERDAL (*ensam stående midt på theatern*). Det är ändå en egen sak att vara Informator, utan att ha några disciplar; man är så att säga ett slags inventarium. (*Härmar.*) Söte, gode Magister, gå ner till stallet och se efter Anders, Peter eller Göran; lille gode Magister klistra ihop den här lilla papplådan — allt ska' den lille söte Magistern göra. Ja, förbanna mig jag vet något hvartill jag inte skulle duga. Liten lön har jag också; det är jämt och rätt att jag kan hålla mig hel och ren för att omgås i den

bättre societeten. Det var helt annat när jag var Liber studiosus i Upsala och firade Wallborgsmässan och drack mærg i benen den förste Maj. Jag hade bestämdt blifvit biskop om jag endast fortfarit som jag börjat; men så fick jag i stället condition och sedan så gick jag der jag gick. (*Nyser och snyter sig.*) Man har förkylt sig, gick utan nattöja härom dagen och gick sig svettig för att se på hur baronens dike der borta i myran stod fullt af vatten; men det går väl öfver. — Jag var en stor dansör i min ungdom och drack punsch; nu dricker jag vatten, ty si, baron är nykterhetsvän och således äfven jag. Baron är för öfrigt en hedersman, han är min för detta discipel, och döttrarna se'n, hyggliga flickor båda två, fast det va' sant, den ena är då ändtliggen enka, och det var väl att hon blef det, ty det var ett dåligt val sali' frun gjorde; också blef flickan olycklig med sin man, men så dog han; nu får hon välja sjelf. (*Snyter sig.*) Få se hur det går. — Man säger att det i dag blir en fäst här på gården, att man skall föra opp ett

spektakel; det lägger jag mig inte i. Jag föraktar histrionum levis ars, det vill säga pickelhäringars lätta konst; sådant där kan roa barn, men inte en verklig artium liberalium Magister, som är den lärdeste i hela huset, ja, i hela socknen. — Man är riktigt rädd för min lärdom, jag har något visst respektabelt med mig och — —

ANDRA SCENEN.

MARIANNE (*från höger.*) MAGISTER SOMMERDAL.

Marianne (till höger om Magistern, kommer häftigt inspringande och fattar i Magistern). Söta, gode Magister!

Magistern (till venster om Marianne). Hva' står på nu då? Är papegojan ute nu igen, så att jag ska' ta fatt på'na? Hon bet mig i det här fingret härom dagen; ärret syns ännu, fast det har kommit något bläck på.

Marianne. Nej, men söta Magister säg ja, säg bara ja. (*Klappar honom.*)

Magistern. Nå, hva' ä' de hon vill? Låt bli fracken — låt vackert bli den der knappen, han ä' lös. — Nå, efter jag inte slipper så, hvad är det då?

Marianne. Gode Magister, var så söt och blif en gud!

Magistern (förundrad). En Gud?

Marianne. Ja, det ä' Magistern den ende som duger till.

Magistern. Duger jag att vara en Gud också? Det felades bara.

Marianne. Ack, jo. Ser Magistern, det är pappas namnsdag i dag, och nu har Kammarherren hittat på en tableau vivant, föreställande Frithiof och Ingeborg. — Löjtnant Willner ska' vara Frithiof och Emelie Ingeborg — och nu fattas bara Guden Balder, som de skola knäfalla för. Mycket främmande ä' bjudna, och de skola i all tysthet samla sig hos trädgårdsmästarens. Det der ska' roa pappa. Förstår Magistern?

Magistern. Jaså, nu förstår jag; ska' jag vara den hvite Guden? Dertill behöfs ju ingen lefvande menniska, utan bara ett träbeläte.

Marianne. Men alla säga att Magistern passar bäst till det. Söta Magister, säg bara ja!

Magistern. Men huru ska' man väl få en passande klädsel?

Marianne. Åh jo; vi ska' draperas Magistern med ett lakan och brutna servetter. Jungfru Märtha kan bryta servetter så innerligt vackert. Den hvite guden, som Balder kallas, bör väl vara vit?

Magistern. Jo, jo men, ska' han så vara, men destomer afbryter ansigtet med sin rådnad, och då blir icke illusionen fullkomlig; man ser inte en Gud, utan man vet att det är jag.

Marianne. Det kan lätt hjälpas; vi pudra Magistern i ansigtet.

Magistern. Pudra in mig? Ne-nej, jag tackar ödmjukast. När jag hvarken gift mig eller gifvit mig in vid tullstaten, så låter jag inte pudra in mig midt i fysiomen. Ne-nej, det blir inte af.

Marianne. Lilla goda Magister!

Magistern. Nej, hör hon, nej!

Marianne. Men det är jag och Emelie som ber Magistern så vackert. Det är ju sant, ni håller af oss? Ä' de inte så?

Magistern. Jo, visserligen.

Marianne. Magistern har ju tusen gånger burit oss på sina armar, vi ha ju som barn klappat och smekt Magistern,

fast det inte nu går an, sedan vi blifvit stora. Ni har ju aldrig kunnat neka oss något. När Magistern var sjuk, satt ju jag och Emelie vid hans säng och gaf honom soppa då han var törstig! Vi hålla ju så mycket af Magistern, och nu vill han inte vara med om att roa oss.

Magistern. Ja-ha, hon talar så vackert som Cicero pro Roscio. (*För sig.*) Jag blef i hast nära rörd; goda barn äro de också, fast det var sant, den ena är enka. (*Högt.*) Nå, jag ska' se till hvad jag kan göra.

Marianne. Tack söta, lilla, goda Magister. (*Klappar honom.*) Jag visste väl att Magistern inte kunde neka, när hans lilla Marianne bad — —

Magistern (infällande). Låt bli den der knappen har jag sagt, hon ser ju att han hänger nästan alldeles lös — hm, hm.

Marianne (fortfarande). Tack, tack, söta Magister. — Ack, hvad det skall bli roligt.

Magistern (undersökande knappen). Sådant der dekateradt kläde ä' så skört som

fnöske; der är en hel repa vid knappen. —
Det är ändå knappt tio år se'n han syddes.

Marianne. Nåh, vet Magistern något?

Magistern. Ne-nej, hvad är det då? (*För sig.*) Det måste stickas ihop med silke.

Marianne. Jo Willner är kär i Emelie han också.

Magistern. Han också? Hon vill väl inte säga, att jag är kär i hennes syster?

Marianne. Nej, Kammarherren Schyselberg menade jag.

Magistern. Nå, ä' det så underligt? Willner är uppfostrad i huset, och är en rätt hygglig gosse, fast han inte kan någon latin. Jag präntade nog med honom.

Marianne. Men ser Magistern det underligaste är, att Emelie inte vet, hvilken hon skall tycka mäst om, Willner eller Kammarherrn.

Magistern. Jaså, hon är i valet och i qvalet; incidit in Schyllam qui vult evitare Carybdin. Det blir väl slutligen någon kan jag tro. En nitton års enka är så godt som bara barnet, fastän hon enligt lag är myndig.

Marianne (*ser utåt scenen till höger*).

Der komma pappa och Emelie, låtsä inte om att jag sagt Magistern något.

Magistern. Jag har ju rakt ingenting fått veta?

Marianne. Farväl Magister; pappa kunde förstå att jag hade något att säga Magistern, och det får han inte. Magistern får lof att gå sin väg, jag blir så gerna kvar jag.

Magistern. Ja, det är klart, att man, då man talar vid en person, alltid har något att säga honom, annars tege man väl; men jag går också; de tycks vara i djupt samtal och jag är inte nyfiken. — Förstod hon den piken? (*Går åt venster.*)

TREDJE SCENEN.

BARONEN, EMELIE (*komma från höger*).
 MARIANA.

Baron (till höger om Emelie). Du har således bestämt dig att välja; nåh, ja, det har jag ingenting emot, det misslyckades så pass då min salig hustru företog sig att utse en man åt dig, att jag hälst ser, att du väljer sjelf, så att ansvaret inte drabbar mig, om det lyckas mindre väl.

Emelie (till venster om Baronen). Ja, min far, men jag vill välja klokt; jag vill inte endast följa mitt tycke, jag vill lära känna min tillkommande mans karakter, hans lynne, hans hjerta, då det blir sig sjelf lemnadt. Den der sköna fernissan, hvarmed hvarje älskare betäcker sina fel, nötes snart bort hos mannen; jag vill derföre pröfva dem.

Baron (skrattande). Ja så, det är en ypperlig plan, som du lärt dig i romanerna; du kan till exempel låta någon gå ut på bron vid sågverket, och ha en docka på armen, som ser ut som ett litet barn och passa på då herrarne äro i grannskapet; barnet fälles i vattnet; den föreställda modren ger till ett anskri; herrarne hoppa bums i strömmen och rädda barnet, och den som bär fram den genomblötta dockan till ditt ombud, blir din man. Det är *ett* slags prof. — Du skickar en gammal gumma mot dem på vägen; hon tigger; herrarne åhöra med mycken rörelse hennes historia och ge henne penningar. Den som ger en riksdaler till den fattiga, är en ädel man

och får ditt hjerta; men den som bara ger en sextyfvver är en barbar och han får korgen. Det är åter ett annat prof.

Emelie. Nog gäckeri, min far, min plan är allvarligare. Pappa kan ha rätt i, att prof aldrig äro af den natur, att man kan derefter rätta sitt omdöme; men ett fruntimmer har aldrig tillfälle att se den som en gång skall ledsaga henne genom lifvet, i sitt hvardagsskick, han må vara så länge som helst i hennes sällskap. Han glömmmer sig aldrig, utan visar sig alltid annorlunda och bättre än han är. Le således inte min goda pappa åt din Emelie, om han åtminstone en gång vill se den, hon skall välja till man, i ett obehagadt ögonblick, då han handlar utan att tro sig vara sedd.

Marianne (till höger om Baronen). Deri har Emelie alldeles rätt.

Baron. Jaså, det tycker du också? — Ja, ni kan ha rätt, barn; men huru ett sådant prof skall vara beskaffadt, faller sig inte riktigt tydligt för mig.

Emelie. Jag har också länge tänkt på

saken och sluteligen kommit på en plan, som jag tror skall lyckas.

Baron. Näh, låt höra.

Emelie. Jag vill nemligen inte allenast pröfva deras hjerta, ty det kan vara vekt och själen ändå ha andra fel, som göra en man odräglig. Min salig Jaques var derpå ett exempel. Om jag endast såg till ett godt, vekt hjerta, så har Schysselberg ett stort företräde framför Willner, ty han är så lättrörd, att han knapt utan brytning i rösten kan deklamera ett skönt skaldestycke.

Baron. Men Willner då? Du känner honom från barndomen; han har alltid varit en god, hederlig gosse, och hans utseende är behagligt.

Emelie. Det är sant, men jag känner honom inte ändå; man kan vara god som barn och bli rätt elak sedan. Jag vill, om jag kan, kasta en blick in i hans själ sådan han *nu* är.

Marianne. Deri gör Emelie alldeles rätt; hon har samma tanka om den saken, som salig mamma.

Baron. Ja, Er mor var ett örträffligt

fruntimmer; hon hade sitt värde i hjer-
tat och fordrade det af andra.

Marianne. Ja, salig mamma såg bara
till en människas sjäsegenskaper. Vet
pappa hvad hon ofta sa' till oss?

Baron. Nej, hur' sa' hon?

Marianne. Barn, sa' salig mamma mån-
ga gånger. (*Till Emelie.*) Ja, du Emelie
hörde det likaså väl som jag. Barn, sa'
hon, om ni någon gång skolen välja Er
en make, se då alltid på hans hjerta, på
hans lynne, och fäst inte afseende på hans
sätt att vara och hans utseende; pröfva
hjertrat framför allt.

Baron. Jag igenkänner min förträffliga
Klara i de orden. — Ja-så, er salig mam-
ma sa' så?

Marianne. Ja, det sa' hon och tilla'
alltid: "så gjorde jag då jag gifte mig
med pappa." — Ack, hvad salig mamma
höll af pappa!

Baron. Ja, och jag älskade henne in-
nerligare, än hon ens anade. (*Torkar sig
i ögonen.*)

Marianne. "För si", sa' salig mamma,
"då jag valde Er goda far till man, såg

jag endast på hans ädla hjerta, hans milda sinne och hans öppna själ. Det gjorde att jag alldeles inte, som en annan flicka kanske hade gjort, fästade mig vid, att han har en ful näsa."

Baron (tar sig omedvetet om näsan). Ja så, sa' salig mamma det? — Men Emelie, säg hurudant är ditt prof?

Emelie. Pappa får inte skratta.

Baron. Det lofvar jag. Då jag för en stund se'n skrattade, trodde jag inte att din plan var allvar; den föreföll mig nästan för romanesk. Att pröfva människor är ett lifstids-studium och går inte så vigt för sig, som i ett theaterstycke.

Emelie. Mitt prof är mycket enkelt, — bara pappa inte skrattar åt mig.

Marianne. Åh, nej, pappa har ju lofvat. Låt oss få höra. (*För sig.*) Jag är bra nyfiken.

Baron. Ja, berätta, min lilla människokännerska.

Emelie. Pappa vet att Magister Sommerdal har en bror som är Pastor i nästa församling. Pappa mins troligen hans svägerska, den der sköna flickan, hvars

fägring vi alla beundrade, den der flickan med förgät-mig-ej-ögonen som Hofmarskalken på Kathrinelund alltid sa' —

Baron. Nå, vidare, hvad hör det till profvet?

Emelie. o, ganska mycket. Pappa vet att den vackra flickan förlofvade sig med en ung karl; han öfvergaf henne; hon fick hektik och dog då hon fick under rättelse att hennes älskare gift sig med en annan. Hon dog af sorg.

Baron. Jo, jag mins den ömkliga historien. — Nå, vidare.

Emelie. Nu har jag talat vid fru Sommerdal, som alltid varit min vän, att hon under ett främmande namn skulle berätta händelsen för Willner och Kammarherrn.

Baron. Nå ja, det blef väl några exklamationer kan jag tro, och dermed slut. Det profvet duger inte, min lilla Emelie, och det derföre, att det inte är något prof. Låt dem så gerna läsa en roman och ge sitt omdöme.

Emelie. Pappa vet inte ännu allt. Hon ska' säga till Schysselberg, att Willner är den nedrige älskaren, och för Willner skall

hon säga, att Schysselberg är den, som öfvergett flickan, som i berättelsen ännu lefver, och döende begär ett samtal; ingenting vidare. Saken ta's så, att man ber Schysselberg leda Willner och Willner leda Schysselberg på rätta vägen.

Baron. Det der blir en vacker historia; de komma ihop att duellera.

Emelie. Det fruktar jag inte, utan bara att de inte åta' sig kommissionen.

Baron. Ja-ja men, kommissionen är också inte synnerligen behaglig.

Emelie. Pappa finner således att profvet är dubbelt. Först får jag se huru de uppfatta den arma flickans lidande och den trolöses brott; — det är ändå det minsta. Se'n får jag se om de utan någon annan drifkraft än sitt eget hjertas, vill uppoffra möda eller lugn för att trösta en olycklig; men dessutom får jag se om någon af dem vill begagna det vapen de fått för att skada hvarandra i pappas ögon eller mina. — De frukta hvarandra, det vet jag.

Baron. Din plan är slug nog. — Det senare i synnerhet pröfvar man'n; har

man nemligen något anlag för dåliga handlingar, är det troligast att man begår dem, då man är afundsjuk på en rival och genom en sådan tror sig kunna bli af med honom.

Emelie. Pappa gillar således min plan?

Baron. Både ja och nej. Det var likväl bra att du inte ställde till det der på egen hand. — Det må gå huru det vill, så slutas allt ändå på skämt; jag ska' ställa't te' rätta om herrarne bli heta.

Marianne. Ack, ack, hvad det blir roligt!

Baron. Men, Emelie, om begge uppföra sig på samma sätt, då är du den narrade. Hvilken ska' du välja, och hvilken ska' du afskeda?

Marianne. Tyst nu. Der komma de begge opröfvade herrarne. Det vore kanske bäst att vi gingo vår väg; de ha' måhända något att talas vid. (*För sig.*) Jag måste laga så att jag får bort pappa, ty jag vet något, jag, som inte han får veta. (*Högt.*) Kom, pappa, jag ska' visa pappa vårt lilla erimitage, det är upprepareradt.

Baron. Ja-så, de unga ha' ett erimitage,

nå, jag kan säga; det är väl ämnadt som en tillflyktsort för lilla Marianne, då hon tröttnar vid verdens buller. (*Skrattar. De gå åt venster.*)

FJERDE SCENEN.

KAMMARHERREN. WILLNER. EN TRÄDGÅRDS-
MÄSTARE (*komma från höger*).

Kammarherren (till höger om Trädgårdsmästaren). Se här, trädgårdsmästare, ni ska' anskaffa en stor, hög tunna, ju högre ju bättre och ställa här mellan träden, (*visar honom*) något bakom på den der upphöjningen. Ni ta'r alla trädgårdsdrängar och folk till hjälp och klär henne efter den här ritningen (*lämnar honom ett papper*). Der står med bokstäfver märkt huru det skall vara.

Trädgårdsmästaren (till venster om Kammarherren). Ska' tunnan klä's utanpå?
Kammarh. Du är ett nöt, det förstås.
— Utanpå.

Trädgårdsm. Ja-så, nu förstår jag, men jag tänkte — — —

Kammarh. Befattar du dig också med att tänka? — Gå din väg och skaffa en

tjenlig tunna; hög ska' hon vara. — Gå nu! (*Trädgårdsmästaren går ut till venster.*) — Har Löjtnanten skaffat sig en passande drägt för Frithiof? Jag har en gång sjelf utfört hans röl i en tableau vivant, men den här gången kan jag inte, ty jag måste deklamera några verser till baronens ära och delta i kören, för att inte säga dirigera det hela. — Löjtnanten ser så ledsen ut i dag.

Willner (till venster om Kammarherren). Ja, jag har i dag varit vittne till en olycka, fastän jag hoppas att den inte blir så stor, som den kunnat bli.

Kammarh. Låt höra; ja så, här händer också olyckor här nere; i Stockholm går ingen dag förbi, som inte någon ihjelsköres och innebrännes eller dylikt. Låt höra.

Willner. Två unga bönder gingo i dag bittida ut på jagt; de viste inte af hvarandra. I morgondimman får den ene se något svart på slutningen, och han tror att det är orren och skjuter. Ett skri hördes, han hade träffat sin vän. Han var

otröstlig; den sårade afdånade och fördes hem.

Kammarh. Näh, dog han knall och fall?

Willner. Nej, han vaknade åter; jag kom just förbi. Ni skulle hört den arma hustruns jämmer och barnen, som stodo omkring sin far! — Det var sönderslitan-de. Vi undersökte skadan; jag vill hoppas att fastän han fått skottet i bröstet, kan han räddas. Den sårade hade lyckligtvis haft sin plånbok på sig och kärnskottet hade kommit midt i sedelbundten.

Kammarh. Ha, ha, ha! det der är ett räddningsmedel, som vi något hvar få vara utan. Det är också en olägenhet, att en officerslön är så knapp, att man skjuter genom hans plånbok med sparfhagel. — Näh det var ju bra. — Men Löjtnanten ser ändå så sorgsen ut.

Willner. Jag är inte sorgsen, men jag kommer alltid i en högtidlig sinnestämning då jag tror mig se spår af Guds försyn.

Kammarh. Ja-ha — Guds försyn — ja-så — A propos, hur länge har Löjtnanten varit i tjänst?

Willner. I sex år.

Kammarh. Ja-så, ja, jag kan höra det, att Löjtnanten inte ä' så rasande nyligen kommen in på regementet. Vi börja sällan att tänka på Guds försyn förr, än vi ro nära pensions-mässiga. Dessutom äro olyckor endast skuggbilder på livvets taffla; utan dem fick hon ej relief, och då man ser livet från en högre ståndpunkt, så förfalla alla små bekymmer till ett intet.

Willner (småler). Det kan vara rätt, men jag innehar inte ännu den högre ståndpunkten.

Kammarh. Det är skada det. — Löjtnanten är ju gammal bekant här i huset; Baronen har ju gjort hans fortune?

Willner. Han är min välgörare; då min far dog, blef han min andre far; han gaf mig bildning och har gjort mig till hvad jag är.

Kammarh. Ja, till Löjtnant.

Willner. Till en menniska, som åtminstone önskar att vara så god som möjligt.

Kammarh. Det är ganska vackert af Löjtnanten. (*För sig*). Det der var mig

en lustig patron. (*Högt.*) Baron är således Löjtnantens andre far, sa' han; förlåt mig, hvad var Löjtnantens salig herr far?

Willner. Inspektor på ett af Baronens gods.

Kammarh. (*något stolt.*) Ja-så; det fagnar mig att få göra Löjtnantens bekantskap; jag har länge känt Baron och fröken, och under deras sejour i Stockholm om vintrarna, har jag alltid frekventerat deras hus; men här på deras landt gods har jag aldrig varit förr; det är ett skönt ställe; men det måste ändå vara tråkigt att vistas på landet hela året om? Löjtnanten är helt säkert här bara på besök?

Willner. Ja, jag är bara på besök, men jag arrenderar en liten egendom i grannskapet, der jag bor.

Kammarh. Det är skada. Löjtnanten borde vara i Stockholm; der är det enda ställe, der man kan göra lycka; man blir bemärkt, man kan få sig bekantskaper; man kan skaffa sig kanaler till högre ort, med ett ord — endast i Stockholm kan man vänta lycka i befordringsväg.

Willner. Den kan man, hoppas jag,

finna hvar som helst, endast man med nit och duglighet söker uppfylla sin pligt.

Kammarh. Löjtnanten är mig en skarp satirikus; ha, ha, ha! verkligen rätt bra sagdt, på min ära; men raljeri a part; om Löjtnanten behöfver ett ord till vederbörande, så känner jag vägarna. — Jag känner vägarna, herr Löjtnant, och är en infödd Blasieholmare.

Willner. Kammarherren är allt för god; jag tackar emedlertid — —

Kammarh. Åh, betyder ingenting, vänner emellan. — Vi äro ju vänner? — här ute på landet.

Willner. Jag tackar, herr Kammarherre; vi äro vänner — (*med någon tonvigt*) här ute på landet; — när jag ser att blott duglighet ej förslår, skall jag anmäla mig hos Kammarherren. Men nu om något annat. Hur går det med vår tableaux vivant?

Kammarh. Det var bra att påminna mig om den saken; ja, vi ha' beslutit, fröken och jag nemligen, att tablån skall föreställa det ögonblick, då Frithiof och
In-

Ingeborg knäfalla inför Balders altare och då Frithiof säger: "böj knä med mig; ej bättre gåfva, ej skönare för Balder fanns, än tvenne hjertan, hvilka lofva hvarann en kärlek fast som hans." — Men — men nu har jag som sagdt är inte tillfälle att vara Frithiof, utan har tänkt på någon annan, till exempel Löjtnanten; rölen är lätt, man är alldeles stum och utan gester, och hvad attityden angår, ska' jag ge Löjtnanten den rätta ställningen.

Willner. Jag får då knäfalla bredvid Emelie?

Kammarh. Ja-ha, alldeles riktigt, bredevid Baronessan. — Ha, ha! — Han skulle kanske hellre knäfalla för henne?

Willner. Hvarför inte?

Kammarh. Ja, hvem ville inte det? — Hon ä' förtjusande. — Men derom var det inte vi skulle tala. Nog af, min vän är den lycklige, som får knäfalla bredevid henne. (*Med tragi-komisk effekt.*) Mitt öde är att endast deklamera. Löjtnanten åter, tiger och knäfaller, (*för sig*) som en automat i min hand.

FEMTE SCENEN.

De Förre. MAGISTER SOMMERDAL (*kommer från venster*).

Magistern (*till venster om Willner, för sig*). Här äro de begge två. (*Högt*.) Posten är kommen om herrarne vill se tidningarna, så fås de på kontoret.

Kammarh. Jag läser aldrig tidningarna.

Magistern. Men avisorna äro ändå ibland rätt pusslustiga; de der avisskrifvarne skriva en hel hop som ä' roligt nog, fast det inte är grundligt; jag för min del läser dem mycke noga från ångfartygsturerna ända ned till annonserna om böcker och flaggduk och fattiga enkor som stå på slutet, och dessutom ha herrarne bref deroppe.

Willner (*för sig*). Kanske från min mor; hon var sjuk då hon skref sist. Jag skyn-dar. (*Går till venster.*)

SJETTE SCENEN.

KAMMARHERREN. MAGISTERN.

Kammarh. (*till höger om Magistern, närmar sig honom och slår honom på axeln*).

Nåh, käre Magister, ni ä' en svåra lärđ man; Fröken Marianne har talt om, att Ni åtagit er bli guden Balder i afton. Ni som har grundliga insigter, kan undervisa oss i kostymen med mera.

Magistern (till venster om Kammarherren, smickrad). Hä, hä, — visserligen, visserligen — om jag inte bedrar mig, så står något om det ämnet i Sjöborgs antiqviteter; der står, *ni fallor* äfven något om Balders kostym.

Kammarh. Riktigt, Ni gör oss alla förbundna om Ni ville vara så god; men nu något annat. Ni är en gammal god vän med Löjtnant Willner?

Magistern. God vän? Åh ja — han har varit min discipel.

Kammarh. Ja så, er discipel? Det var en lycka för honom; han har då grundliga kunskaper?

Magistern. Åh ja — så der — han ä' inte egentligen utan —

Kammarh. Så der bara — ni drar på målet.

Magistern. Ja, för att säga sanningen, så var han läraktig i åtskilligt, som till

exempel historien; men det var på sitt eget vis. Årtal och genealogier mindes han aldrig, men ville prompt ha reda på de historiska personernas karakterer, folklynet och sådant, som blott tillhör en kritikus och inte en lärjunge. — Latinska gramatikan gick det eländigt med. Men *judicium* har han, ett godt *judicium*.

Rammarh. (*skrattande*). Ja-så, han hade inte lust att läsa; han var således så der liknöjd utaf sig mot Er?

Magistern. Åh, nej, det kan jag inte säga; men latinets föraktade han och va' inte i stånd att skriva en stil utan bäckar.

Rammarh. Han var således en slags odåga?

Magistern. Inte just det; men inte dugde han stort, och därför gaf jag Baronon det rådet, att låta honom bli militär.

Rammarh. Herr Magistern torde påminna sig att jag — jag, herr Magister, tillhör detta stånd och är Kapten.

Magistern (*förlägen*). Ja så, det var en annan sak. — Ja, jag menade inte så, utan endast att han, som inte passade för boken, bättre passade för pliten —

hä, hä, hä. — Jag kom verkligen inte ihog, att Herr Kammarherren va' militär. Herr Kammarherrens skick ä' så fredligt och beskedligt och hm, hm — mjuka tjenare, måste gå opp te' Baronen. (*Går till venster och talar under bortgåendet*). Hvem fan kan veta att en Kammarherre och en Fältherre kan vara samma person.

SJUNDE SCENEN.

KAMMARHERREN (*ensam*). Brr, den infama posten är kommen. Det är en gemen inrättning den postinrättningen; det ilar alltid i mina nerver när jag hör ett posthorn; — nu, tänker jag, kommer den krabaten och trumpetar för ett björnbref eller något dylikt; de ha ett säkert väderkorn de der herrar fordringsägare och skicka sina bref som sporrhundar efter berderligt folk, hvart man än vill fly. — När man kommer ned åt landsorten så här, skulle allt vara bra, blott inte posten vore; men de satans kommunikationerna och likväl skrika ständerna på ökade kommunikationer. Jag önskade att de fyra

stånden hade fått så många af det slaget som jag, så skulle de tacka Gud att de inte ökades. Memorialer, promotorialer, kommunikationer, resolutioner, stämpladt papper och expenser — jo, jo, jag vet hvad det vill säga.

En Betjent (kommer från venster med tre bref). Här är Kammarherrens post. *(Går till venster.)*

Kammarh. *(håller brefven i handen utan att se på dem).* Se så, nu äro de då här. Tre stycken! det va' rätt vackert; de ä' tämmeligen tunga. Sådana der figurer skrifver alltid på groft papper. Det är en observation som jag har gjort. Jag trot-sar den, som nånsin sett ett björnbref skrifvit på rosepapper. Ha, ha, ha! nåh, kurage, det är då inte första gången, nej, verkligen inte den första, *(suckar)* troligen inte heller den sista! — Låt se: *(ser på ett bref)* ja så, från min mamma; åh, det kan jag utantill. Det börjar: "Min innerligt, evigt älskade son! jag har inga pengar nu, mitt hjerta svider", och så vidare — "att jag inga har inne nu. — Om du såg mina tårar", och så vidare. *(Stoppar brefvet obrutet i fickan.)* Det här

läses vid tillfälle, ty hade det varit pengar i, hade gumman nog rekommenderat det; hon rekommendera femti riksdaler! Ha, ha, ha! posten kunde kantänka bli röfvad på femti riksdaler, ha, ha, ha. (*Ser på det andra brefvet som är tjockt och stort.*) I sigillet M. G.; hvad är det? fast lika godt, formatet känner jag igen. — Stockholms poststämpel. — Jag kan inte begripa. (*Bryter brefvet och läser tyst.*) Se så, för tusan! Ja så, mamsell Maria Grönstrand kan inte vänta på sina lumpna 143 riksdaler 23 skilling och 4 runstycken banko. Min älskvärda värdinna i hufvudstaden — n:o 22, kvarteret "Ugglan större." — Det var då en förbannad dumhet af bror min. Jag skref och bad honom skaffa mig husrum der en mamsell var värdinna. Nåh väl, jag tänkte att med mitt sätt att vara och med min figur, kunna bo på drägliga villkor — och så hyrde han in mig väl hos en mamsell — men hos en furie, gammal som Riddarholmskyrkan, men dock likväl brandfri som en patenterad kassakista. — Hon är en gammal ful käring och snål se'n, så Gud sig förbarma! — Kurtisen kröp i

skrinet, det förstås. Nu hotar hon att med tjenliga medel taga ut sin fordran. — Åh-ja, dertill behöfs verkligen både tjenliga och otjenliga medel. — Ni ska' få vänta lilla mamsell Grönstrand, det både kan och vill jag lofva. — (*Stoppar ner brefvet.*) Det tredje — en biljett? Åh, så nått! Den måste läsas. — Fruntimmersstil. (*Läser.*) "Herr Kammarherre! Ett fruntimmer önskar tala vid Er i parken vid boskén klockan precis fyra i eftermiddag." — Se det var något; — jo, jo, det ska' ske min sköna. — Hvem fan kan det väl vara? — Någon kommer. — Klockan fyra, så var det — här — ja riktigt — hvem fan kan det vara?

ÅTTONDE SCENEN.

KAMMARHERREN. MAGISTERN (*från venster*).

Magistern. Mjuka tjenare. — Nåh, herr Kammarherrn har väl fått sina bref, vet jag? Tidningarna innehålla just ingenting nytt. — Spanien har dock fått sig en ny konstitution, innehållande — — —

Kammarh. Lika godt hvad den inne-

håller; sådant lappri kommer och går som en snufva; men — (*för sig*) karlen kan ge mig någon upplysning. (*Högt.*) Känner Magistern fruntimren här i trakten?

Magistern. Ja, visserligen, hur då?

Kammarh. Jag ville — det är nemligen roligt att höra omtalas folk som omger det ställe, der man vistas; — jag ville gerna höra Ert omdöme om damerna här i trakten.

Magistern. Mitt omdöme? — jag förstår mig inte synnerligen på damer; — jag har aldrig lagt mig på att studera modejournalen.

Kammarh. Å jo, börja. — Hvilken bor närmast af de unga ogifta damerna?

Magistern. Ogifta? Å jo, till exempel Länsmansdottern. Hm, hon, Anna Kajsa — en galant flicka.

Kammarh. Har hon bildning?

Magistern. Ja, visst har hon det. — En rätt hygglig flicka.

Kammarh. Är hon vacker?

Magistern. Ja ha, det kommer an på tycke och smak. — Hon är något lång, ungefär af min växt.

Kammarh. (*för sig*). Det var en vacker sötunge. (*Högt*). Ja-så. Nåh, vidare.

Magistern. Också prestens dotter, ä' en innerligt söt flicka.

Kammarh. Och vacker?

Magistern. Ja, vacker som en dag.

Kammarh. (*för sig*). Kanske det är hon? Kanske hon sett mig? (*Högt*). Ja-så. — Nåh, Magister, kommer hon kanske hit med det andra främmandet i afton?

Magistern. Nej, det kan hon inte; hon ligger i smittkopporna nu.

Kammarh. (*för sig*). Se så, då är det inte den heller. (*Högt*). Adjö, Magister! (*klappar honom på axeln*) vi råkas en annan gång. (*Går till höger*).

NIONDE SCENEN.

MAGISTERN (*ensam*). Det är fasligt hvad jag kommit i smöret; förr såg han mig knappast; men se kunskaper och lärdom äro dock hvad de äro och taga sig alltid ett rum. Hela dagen har jag varit på språng för att ta' reda på hur jag ska' vara klädd, som gud betraktad — och allt hvad jag kan se, blir jag till slut

draperad i ett lakan eller på sin höjd en bordsduk. (*Pustar.*) Det ska' bli godt att hvila lekamen en stund och dessutom vederqvicka själen med läsning. (*Tar opp en bok.*) Ciceros orationes äro högst intressanta; de äro min vederqvickelse. (*Går in i bersån till venster, der han tar plats så, att han ses af åskådarena, och sätter sig att läsa.*) Här ska' man väl inte hitta på mig så fort. (*Läser.*)

TIONDE SCENEN.

EMELIE. MARIANNE. EN BESLÖJAD DAM
(*komma från venster; alla närma sig mera högra sidan af theatern.*)

Emelie (*till höger om Fru Sommerdal.*)
Således, min goda fru, är allt öfverenskommit oss emellau spela bara sin rôl väl.

Fru Sommerdal (*till venster om Emelie.*)
Jag har inte svårt att göra det; min stackars systems öde står så lifligt för mig. Men bara inte vårt upptåg kan väcka förargelse?

Emelie. Frukta inte; min far vet planen och upptäcker den i rättan tid.

Magistern (*för sig i bersåen.*) Hvem kan

den der menniskan med doket vara? Det är en qvinna, det är nog för att förvilla mig. Hm — hur var det här. — Det är ändå väl att de hålla sig der borta och inte kackla efter vanligheten.

Marianne (till venster om fru Sommerdal). Ack hvad det blir roligt, söta Emelie! Jag får väl också höra på?

Magistern. Se så, *den der* skriker då som en brandvakt. — Höra på en tablå vivant, det är qvickt, det.

Emelie. Ja, Marianne, det ska' du, det kan bli en lärospån äfven för dig.

Magistern. *Hon* talar då beskedligt. Lärospån var det enda jag kunde höra.

Emelie. Men vi måste snart dölja oss. Klockan är nära tre och då ska' Willner inställa sig. Klockan fyra kommer Schysselberg.

Marianne. Och klockan fem ger du utslaget.

Emelie. Tyst, Marianne, vi ska' akta oss för lyssnare; men hvad ska' nu den stackars flickan heta, som sörjer den otrogne Schysselberg? Det får inte vara något

som är känt i trakten, ty då finner Willner att allt är påfund.

Marianne. Kalla henne Maria Grönstrand, så heter, hörde jag af Kammarherrens betjent, hans värdinna i Stockholm.

Emelie. Ja, min goda fru Sommerdal, kalla er syster Maria Grönstrand då ni talar vid Willner, och för — hvad ska' hon heta? — Marianne, hitta på ett namn.

Marianne. Den stackars flickan som sörjer sig till döds för Willners skuld, kan gerna heta Groth — så heter marketenterskan på mötena.

Emelie. Kom bara ihog namnena, och förväxla dem inte. Grönstrand heter er syster då ni talar vid Willner och Groth då ni talar vid Kammarherren. — Inte tvärtom, kom väl ihog det!

Marianne. Lilla fru Sommerdal, ack hvad den explikationen blir rasande rolig!

Magistern (för sig). "Sommerdal och explikationer bli rasande!" — Nippertippa, står hon der och förtalar mig på min bak; det trodde jag henne inte om.

Fru Sommerdal. Således Grönstrand till Willner — Groth till Kammarherren — nu

mins jag. — Jag har blifvit lite förskräckt — ack om det går väl allt det här!

Emelie. Frukta inte, jag är ju inte långt borta; vi ska' hjälpa frun från hela saken och vända allt till löje om det misslyckas. — Farväl, glöm inte namnen. (*Emelie och Marianne gå in i bersåen till höger och fru Sommerdal bort i fonden.*)

Magistern. Se så, nu sitta de der på sin sida och jag på min. — Vi äro således kommendanten på parkens dardaneller, och den der människan med doket är såsom ett skepp; det blir roligt att se när hon stryker toppsegel.

Emelie (till Marianne). Klockan ä' snart tre. Om Willner inte kommer, har jag fått nog upplysning om hans hjerta. Hans bref innehåller, att en lidande människa anropar hans hjälp och beskydd; den som inte hör en sådan bön är en egoist.

Marianne. Lita du på mig, han kommer nog.

Emelie. Marianne, du är bara ett barn, du känner inte karlarne huru de kunna förställa sig; de äro så ömma, så veka, så ädla i sin fästmö's närvaro; men de ä'

knappt gifta, förr än det hårda, det obändiga i deras lynne kommer fram.

Marianne. Det måste vara högst olyckligt att vara gift. — Men pappa och mamma voro så lyckliga. Pappa ä' inte hård af sig.

Emelie. Ja, ser du, pappa är ett undantag från regeln.

Magistern (för sig). *Quoutcumque* det är ett skönt ord — likaså *duntaxat*; det är en rytmus och klang i de orden.

Marianne. Jag sitter som på nålar; han måste väl komma snart.

Emelie (ser på klockan). Tio minuter öfver tre. — Jag har således misstagit mig om Willner. Han var likväl så god då han var barn — men tiden förändrar allt.

Marianne. Nå, nå, tio minuter ä' väl inte hela världen. — Du är bra kinkig, bästa syster. — Så kinkig ska' jag aldrig bli.

ELFTE SCENEN.

De Förra. *WILLNER (kommer från vänster, med ett bref i handen).*

Willner. En besynnerlig biljett; jag

har läst och läst om den, men begriper den ändå lika litet. (*Läser.*) "Om ni vill göra en döende till viljes, så kom i parken vid bersåerna klockan precis tre i eftermiddag." — Kommer en döende hit eller hvad —? Ja, jag begriper det inte.

Magistern (för sig). Nej, det kan väl hin onde begripa.

Willner. Det kan inte vara gäckeri, det är allvar; men hvad kan jag göra för en döende? — Trösta? — Å ja, det kan hvar och en deltagande menniska göra; dertill fordras hvarken lärdom eller rang — endast deltagande.

Magistern. Ne-nej, lärdomen är inte så lätt att inhämta. — Deltagandet hör till naturalia och det kan hvar käring ha.

Willner. Och det vet Gud att jag gärna ville trösta, lugna, om jag kan.

Marianne (till Emelie). Han talar ju rätt vackert, och det till på köpet vid sig sjelf. — Hör du, Emelie lilla, han vill väl inte narra sig sjelf heller?

Emelie. Tyst, Marianne; jag förstår inte hvarför hon dröjer att komma?

Marianne. Åh jo, hon läser öfver namnen.

Willner (*ser på sin klocka*). Klockan är redan en quart på fyra. Kanske hela tillställningen är ett infall af Kammarherren? Han vill gerna roa sig på andras bekostnad.

Emelie. Hör bara, han är ond på Schysselberg!

Magistern (*för sig*). På min bekostnad har han inte velat roa sig; men han har urskiljning; en helt annan sak med honom der, som inte kan explicera Cornelium.

Willner. Schysselberg älskar Emelie, hvem gör inte det? Jag har tyckt mig märka, att han i hennes närvaro vill vara qvick på min räkning; jag kan inte då svara honom som jag borde. Min känsla för henne gör mig tvungen, kanske till och med tafatt. Det är ändå besynnerligt att vara kär på fullt allvar.

Marianne (*till Emelie*). Hör du, — kär på fullt allvar.

Willner. Jag resonnerar vid mig så godt jag kan, eljest vore jag olycklig; men jag har funnit fel hos henne, och dem söker jag förstora för att trösta mig.

Emelie. Fel, de voro rätt intressanta att få höra.

Willner. Hon tycker om att vara smakfullt klädd. Detta är väl inte något fel, men jag ville gerna göra det till fåfänga. — Hon är ofta sluten och mindre glad; det vill jag göra till sträfhets i lynnet. — Ack, om jag kunde sjelf tro mina tröste-grunder! Men mod, Willner, du kan ju förklara henne din kärlek, det ska' lyckas eller misslyckas. — Nej, nej, jag kan inte. Då man står på brädden af en afgrund, blundar man för att inte svindla och falla ner. Jag tiger, för att inte på en gång kastas ner i djupet. Jag känner likväl, att jag skulle förtvifla, om en annan fick kalla henne sin.

Emelie (för sig). Der sticker egoisten fram.

Marianne (till Emelie). Men det kan man likväl säga, är ett rätt artig egoisteri.

Emelie. Men att han anmärker att jag vill klä' mig smakfullt, och vill kalla det för fåfänga, ä' ändå något starkt.

Marianne. Ja, det va' sant, man kan just bli ond på honom. Inte kan du klä'

dig i säck och asko nu sedan sorgåret är slut?

TOLFTE SCENEN.

De Förra. FRU SOMMERDAL (*kommer in från fonden till höger*).

Fru Sommerdal (*till höger om Willner*).
Förlåt, herr Löjtnant, att jag besvärat Er.

Willner (*till venster om Fru Sommerdal*).
Jaså, det är Ni som skrivit det här brefvet? — Kan jag vara till någon tjänst? Jag äger gu'nås inte mycke.

Fru Sommerdal. Ack ja, Ni kan göra mycke; Ni kan hjälpa mig att återföra en lättsinnig människa till fullgörandet af den enda pligt, han ännu har att uppfylla, sedan han förgätit alla andra.

Willner. Förklara Er, jag förstår Er inte.

Magistern (*för sig*). Det kan jag inte heller begripa. — Det är hon med doket?

Fru Sommerdal. Jag har en syster. Det kom en gång en yngling i våra föräldrars hus; han var af hög börd och ett intagande sätt att vara; han hade godt hufvud, ack! om man kunnat säga det-

samma om hans hjerta! Han talade om kärlek för min stackars syster; de svuro hvarann evig trohet; min syster drömde om en lycklig framtid vid hans sida, men bedrogs! Den trolöse öfvergaf henne, och den stackars Maria aftynade dag från dag. Hon skref och bönföll om blott ett samtal — ett farväl, — men hon fick inte svar.

Willner. Hvem är han den nedrige?

Fru Sommerdal. I början hoppades ännu min stackars Maria, att han kunde ha blifvit hindrad, kanske att brevet inte träffat honom. Så jollrade hennes sårade själ ännu om tröst, och hon egde inte styrka att glömma honom. Men snart blef allt tydligt för henne och hon dignade under smärtaus börda; den veka blomman bleknade och blott de hektiska rosorna på kinderna antydde lif — ett lif, som snart skulle flykta. Nu ligger hon på dödsbädden och ännu med de darrande läpparna hviskar hon den trolöses namn och ber om blott ett ord, en handtryckning, en tår, för att dö nöjd. Derom har hon bedt honom i ett bref, men har inte fått svar.

Willner (rörd). Min fru, hvad kan jag göra dervid? Känner jag den trolöse, eller på hvad sätt ska' jag hjälpa er?

Fru Sommerdal. Jo, Ni kan hjälpa; Gud vare tack att ni äfven vill. — Marias älskare är Kammarherren Schysselberg.

Magistern (för sig). Der ha vi ägget!

Willner (öfverraskad). Han! Ä' de möjligt? Kan han vara så hård? Jag har trott honom endast vara lättsinnig.

Fru Sommerdal. Det finnes ingen o-barmhertigare, än en lättsinnig människa. — Han ger sig aldrig tid att forska efter djupet af andras lidande.

Willner. Ni kan ha rätt; men Schysselberg och jag äro inte närmare bekanta; han har blott i fjorton dar varit här i trakten — han ska' hånskratta åt mig.

Fru Sommerdal. Men Ni har en annan utväg; Ni vet att han älskar den unga enkan, Baronens dotter. En vink om förhållandet till Baronen — och allt vore hjälpt; Ni är som barn i huset och —

Willner (afbrytande). Nej, min fru, det kan jag inte —

Fru Sommerdal. Hvarför inte?

Willner. Det vore dåligt — jag är inte någon baktalare. Men jag ska' tala vid honom sjelf. Han må hänskratta, om han vill. Jag ska' be, jag ska' bönfälla

Fru Sommerdal. Men om Era böner inte verka mer än Marias?

Willner. Nåh, då ä' vi hägge office-rare, tjena samma fosterland, i samma armé och måste älska hedern framför allt.

Fru Sommerdal. Bara ingen oförsigtighet, ingen hetta; i den döendes namn ber jag derom. Dröj några timmar, tills i afton blott; vi träffas i morgon afton här vid samma tid.

Willner. Ja, jag lofvar att vara lugn. Är ni nu nöjd? Men hvad heter er syster utom Maria.

Fru Sommerdal. Maria Grönstrand. — Tyst, vänta. Jag ska' ännu en gång lemna honom ett bref; kanske han vaknar ur sin villa och kommer till henne. Dröj med att säga något till honom, tills Ni fått en vink från mig. Gör då hvad Ni bör och kan.

Willner. Var trygg; allt hvad en redlig man kan göra, ska' jag försöka.

Fru Sommerdal. Evig tack. Farväl.
(*Hon går utåt fonden till höger.*)

Willner. Farväl, min fru. (*För sig.*)
stackars flicka! — Och ändå har han mod
att tillstålla fäster under det hans offer
ligger kämpande med döden! — Menni-
skan är likväl ett vildt djur! (*Går åt
venster.*)

TRETTONDE SCENEN.

MAGISTERN (*i bersäen till venster.*) [EME-
LIE, MARIANNE (*i den till höger.*)

Magistern. Det var en för kuriös hi-
storia, riktigt som en saga om Hero och
Leander. Men se der var trohet och kär-
lek så att det dugde. En flicka blir kär
och dör af längtan — hm, hm; de der
fruntimmerna ä' ändå kuriösa af sig. —
Att dö af kärlek! Då ska' man ingen-
ting annat förstå eller ha att tänka på.
Jag tviflar på om någon magister promo-
tus nånsin dött af kärlek, och en gammal
informatör är då rent af lif försäkrad mot
det der dödssättet.

Emelie. Willner stod profvet; han ha-
de nu ett godt tillfälle att aflägsna Schys-

selberg, men han glömde sig inte, utan mindes hvad hedern fordrade.

Marianne. Nåh, syster lilla, var det så oförlåtligt att han dröjde? — Tyst, der kommer nummer två; han ä' precis på slaget.

FJORTONDE SCENEN.

De Förra. KAMMARHERREN (*från höger*).

Kammarherren. Den sköna okända måste väl snart vara här. (*Kastar sig på grässoffan till höger.*) Puy — det är odrägligt tråkigt att gå och vanka i dessa välsignade landtliga nejderna och höra korna råma och se barbenta pigor. (*Ser på klockan.*) Klockan ä' precis fyra; kanske hon går före. Cylinderer bör man inte gömma på; gå de sönder en gång ä' de oesterrättliga. — Jag ska' purra henne på vår vän *Willner*; hon kan vara bra nog åt en Löjtnant här nere på bondlandet. — Den karlen tycker jag inte om — han säger väl ingenting ohöfligt, men hans blick är så der försmädlig — och kär se'n

i Emelie! — Bäste Löjtnant, der kommer ni för sent. — Han ä' uppfostrad i huset; de äro barndomsvänner, så sa' man mig förut. Bah, jag känner fruntimren; en ungdomsvän är alltid för gammal för deras ombytliga sinne.

Magistern (för sig). Jag imaginerar mig huru väl det der ska' ta der borta;

Emelie (för sig). Den oförskämde!

Kammarh. Här sitter jag nu och väntar på ett rendez-vous. — Det är väl en liten landtlålla som blifvit förtjust i de bägge knapparna för nyckeln.

Magistern (för sig). De der knapparna på Kammarherrens frack förefalla mig liksom ett par ögon på en flundra. — Och han väntar sig ett möte han också!

Kammarh. Det blir emedlertid en löjlig historia att berätta för Adolf och de andra, att vara ute på friare-ärender sjelf och dessutom få billetdouxer från andra damer; det är litet kuriöst; åh det just här! — Men det gör ju ingenting. (*Lorgnerar.*) Men se der kommer en dam. — Ah, hon ä' beslöjad — gången ä' lätt

— en vacker växt — åh ja, — det är åtminstone inte Länsmannens mamsell dotter, hon som ä' växt à la Maitre en Philosophie Mathias Sommerdal.

Magistern (för sig). Det är just att skratta åt.

FEMTONDE SCENEN.

De Förre. KAMMARHERREN. FRU SOMMERDAL.

Fru Sommerdal (kommer från höger. Kammarherren stiger upp och möter henne). Förlåt herr Kammarherre att en olycklig —

Kammarh. (till venster om fru Sommerdal). Olycklig! — Kan ni vara olycklig! en så förtjusande växt, så behagfulla rörelser! — Ni synes mig mycket lycklig.

Fru Sommerdal. (till höger om Kammarherren). Det är för att uppfylla en döende systers bön, jag tagit mig friheten besvära er.

Kammarh. Förlåt, jag är inte någon doktor och kan inte bota er syster; jag behöfver kanske sjelf något botemedel för mitt hjerta, om jag länge ska' vara nära

en person, hvars zefirlätta gång redan in- tagit mig med ljuftva aningar. Lyft på slöjan och dölj inte era behag. Ni kan lita på min karakter.

Fru Sommerdal. Det är just i förtroen- de till er ädla karakter, jag vändt mig till er med en bön.

Kammarh. Ja, ja, ni har rätt; min själ är alltid öppen för ett skönt frun- timmers önsknigar. Tala, jag ska' lyda er. Men låt mig åtminstone se ert an- sigte; det är själens spegel. Jag vill se en reflekterande bild af er själ, som gan- ska säkert ä' lika skön, som dess om- klädnad.

Magistern (för sig). Det var grannt sagdt, det der.

Fru Sommerdal. Nej, min herre; ni ska' först höra hvad jag begär af er. Jag har en syster; hon ägde en älskare, som hon var fästad vid med hela sin själ. — Han öfvergaf henne —

Kammarh. Jaså — det der är van- ligt. — Nåh, er syster tog väl saken med förnuft och glömde den trolöse i en an- nans armar?

Fru Sommerdal. Ja, så är det; men denne andre är döden; den svaga flickan aftynade småningom och hvilar nu på sitt sista läger, men ännu hvisskar hon den trolöses namn och ber om blott ett besök innan hon dör; hon ville se honom ännu en gång, förlåta honom och dö.

Kammarh. Ganska vackert, men vid det der kan jag ingenting göra. Hvem är hennes älskare? — fast det är detsamma. (*för sig.*) Den der flickan är ändå bra efterhängsen.

Fru Sommerdal. Ni kan skaffa henne tröst; ni kan uppfylla hennes begäran, ni är nära bekant med den trolöse.

Kammarh. Jaså, — det kan väl vara; men jag blandar mig aldrig i mina vänners amuretter.

Fru Sommerdal. Men herre! Det är en döende flickas sista bön —

Kammarh. Ja, i sanning, det är rätt touchant, men jag kan inte göra något för den saken. — Hvad heter er syster?

Fru Sommerdal. Maria Groth.

Kammarh. Maria Groth; jaså. — Nåh, än älskaren då? (*för sig*) är det någon

af gossarne, så ska' han må väl, det lof-
var jag; för den historien får han lof slå
halsen af ett dussin buteljer.

Fru Sommerdal. Det är Löjtnant Willner.

Kammarh. Löjtnant Willner? Säger
ni så? — Hå, hå, det var en annan sak.

Fru Sommerdal. Ack, jag visste, att ni
skulle hjälpa oss.

Kammarh. (för sig). Willner, ja det
var bra; nu är han på det hala. (*högt.*)
Jag ska' försöka, var viss på det.

Fru Sommerdal. Hvilken utväg ämnar
ni ta'?

Kammarh. Hvilken utväg? Den klo-
kaste, det är naturligt. (*För sig.*) Vänta
bara, min Löjtnant! Ni ska' få se sura
miner af söta far och sura miner af Emi-
lie. Slaget kommer i all tysthet. — Ba-
ronen har eljest en egen förkärlek för
den göken.

Fru Sommerdal. Ni tiger — ni öfver-
lägger, tack, ädle man!

Kammarh. Ja, jag öfverlägger. (*för sig*)
Charmant! Både far och dotter tro den
der Willner vara en Guds engel. Nu ska'
jag upptäcka allt; han ä' inte bättre han,

än andra. — Jag ä' naturligtvis en deltagande själ, som ömmar för den arma flickan. (*gnuggar händerna.*) Jag ville just se min käre Löjtnant köras åstad till sin hostande Dulcinea och sitta der och äta Islandsmossa och fälla tårar i hennes sällskap. — Det blir ömt, det. (*högt.*) Ja, jag har nu öfverlagt; jag känner Willner så obetydligt, att jag inte vänder mig till honom, utan direkte till baronen, hans välgörare, som närt en orm vid sin egen barm. Nåh, få jag se ert sköna ansigte? (*vill lyfta slöjan.*)

Fru Sommerdal. Nej, min herre, det kan inte intressera er — jag ä' gift.

Kammarh. Så mycket bättre. Er herr man måste väl få se er nog ändå.

Fru Sommerdal. Nej, herr Kammarherre! Först sedan ni uppfyllt ert löfte —

Magistern (för sig). Jag ska' väl sätta P för hela historien, ditt troll.

Kammarh. Jaså, er skönhet ä' priset. Farväl (*räcker henne handen.*) Er hand! (*Hon ger honom den.*) (*För sig.*) En fin hand, hon måtte vara vacker. (*Högt.*) Farväl, min sköna Fru, vi se hvarandra

åter. (*Går till höger och säger för sig sjelf*)
 Det blir ett vackert schabernakel för vännen Willner.

SEXTONDE SCENEN.

FRU SOMMERDAL, sedan MAGISTERN och slutligen EMELIE och MARIANNE.

Fru Sommerdal. Gudske lof, det är slut. Det kostade på att förstålla sig.

Magistern (för sig i bersåen.) Åh, det gick som en olja.

Emelie (till Marianne i bersåen). Tyst, vi kunna ännu inte gå fram; Schysselberg syns ännu der borta. Finge han se oss, kunda han ana planen och aktade sig att blotta hela sin nedrighet.

Magistern. Det är tämmeligen riskabelt att sticka ut näsan, ty den der med doket, har straxt sin syster att kasta en på halsen. Två ungherrar har hon redan krånglat in, och om jag kom, kunde jag bli den tredje. Mod, Sommerdal, mod, du ska' fram och blotta bedragerskan.

Fru Sommerdal. (ser ut åt allén). Der borta syns Kammarherren och Baronem,

och för honom berättar han säkert hela historien.

Magistern (kommer ur bersåen fram på scenen). Hör hon, madam eller mamsell der med doket, skäms hon inte att tussa två karlar i lufven på hvarandra och ställa till oenighet? — Hör bon inte? — Låt se hvem hon är.

Fru Sommerdal. (till höger om Magistern, kastar slöjan åt sidan och niger). God afton, lille svåger Mathias.

Magistern till venster om Fru Sommerdal. Mycket flat). Svägerskan! (för sig) Förbanna mig är det inte svägerskan!

Fru Sommerdal. Har svåger mina nystpinnar färdiga ännu?

Magistern. Nystp --- nystpinnarna? (för sig.) Sjelfva svägerskan!

Fru Sommerdal. Min man ba' hälsa svåger, han kommer hit i eftermiddag, för att se hur svåger tar sig ut som Gud.

Magistern. Ja-så (dröjande) men - - - men nu - - hvad va' de nu igen, hm, hm —

Fru Sommerdal. Kan grönsiskan hämta

upp vatten sjelf? Svåger lofvade att lära henne den konsten.

Magistern. Jaha — grönsiskan, jo-ho, hon hämtar vatten sjelf; men, svägerska, hvad var det för en historia, svägerskan väfde ihop för de begge herrarne?

Fru Sommerdal. Ah, det var bara en gammal historia, svåger lilla.

Magistern. Men hva' ska' bror min säga om det der?

Fru Sommerdal. Han vet allt.

Magistern. Jaha, allt det der är bra, men jag begriper inte ändå — —

Emilie (till höger om Fru Sommerdal.) (Till Marianne.) Nu ä' Schysselberg borta, kom nu, (*Emilie och Marianne gå ur bersäen fram på scenen.*) (*Högt till Fru Sommerdal.*) Frun gjorde sin sak förträffligt. Mitt beslut är fattadt.

Fru Sommerdal. Jag gissar nästan huru.

Emilie. Ja, Willner är en ädel maniska. Schysselberg deremot en karakterslös, fåfång och hårdhjertad narr.

Magistern. Ja Frök —, Frun, skulle jag säga, dömer så der alldeles rätt; men svägerskan har riktigt skämt ut sig (*pekar*

finger.) Fy baj, svägerska, att gå och ljuga.

Emilie. Det var på min begäran. Vill Magistern kanske att jag ska' göra ett olyckligt val, blott i saknad af ett tillfälle att urskilja de båda männernas lynnen?

Magistern. Ingalunda. — Jaså, det var en riktig komedi —

Emilie. Ja, en komedi, som slutas på allvar. (*Man hör en tunna rullas utom scenen.*) Men låt oss skynda härifrån. Man kommer att arrangera till fästen i afton.

Magistern. Jaha, vi måste gå, deri har Frök — Frun skulle jag säga — ganska rätt. (*Emilie, Marianne, fru Sommerdahl och Magistern gå ut åt höger.*)

SJUTTONDE SCENEN.

TRÄDGÅRDSMÄSTAREN, flera DRÄNGAR och GOSSAR, och en GUBBE (*komma in från venster med en stor tunna, som rullas bort till de tvenne träden i fonden. En kärra med löf och guirlander drages in på theatern.*)

Trädgårdsmästaren (midt på theatern).

Se så, ställ opp tunnan här, låt se, (ser på ett papper) sex steg bakom och mellan träden — det är precis här. —
Se så, ställ opp henne.

En Trädgårdsdräng (till venster om Trädgårdsmästaren). Ska' hon stå på bottnen?

Trädgårdsmästaren. Det förstås, inte ska' hon vändas upp och ned.

En Gosse (till höger om Trädgårdsmästaren). Men vet Trädgårdsmästaren, då syns inte magistern, när han ska' stå der i afton.

Trädgårdsmästaren. Ja, det kan väl vara; men han ska' väl bli en sorts mirakel eller orakel och bara tala genom sprundet, kan jag tro.

En Gosse. Men ska' de inte se Guden?

Trädgårdsmästaren. Dumbom! Vet du inte att han ska' föreställa den osynliga Guden, och därför ska' han stå i tunnan, så att han inte syns, eljest kunde man väl inte begära den största tunnan som fanns, om han inte skulle stå i'na.

En Gubbe (längst till höger). Men det

är ändå syndigt att agera Gud sjelf. Så människan kan förhäfva sig i sitt öfvermod!

Trädgårdsmästaren. Åh ja, det kan väl så vara, men inte angår det oss. Det får herrskapet ta' på sig på den yttersta dagen. — Men nu ä' det inte tid till prat. Hit pojkar med löf och kransar, ta' der i Kärran och spika på. (*Läser på papperet.*) Jag ska' säga, hur det ska' vara. (*Läser.*) a, a, a, kransar; b, b, b, festoner — det är de der långa blomremorna; hängas i festoner, det vill säga i långa krokor (*visar med fingret i luften en krokig figur*). Nåh, skynda på. — Det der blir allt bra, Magistern ska' stå der som en piedestal. Han ä' lång, han, så att han nog räcker öfver så mycke att näsan syns. — Men se der kommer sjelfva komedimästaren.

LADERTONDE SCENEN.

De Förra. KAMMARHERREN (*från höger*).

Kammarherren (*till höger om trädgårdsmästaren*). Se det va' bra, go' vänner. (*För sig.*) Nu har jag laddat åt Willner.

(Högt.) Nå, trädgårdsmästare, den der ställningen ser rätt bra ut.

Trädgårdsmästaren (till venster om Kammarherren). Åh ja, det är rätt grannt att stå i — —

Kammarh. Hör, Trädgårdsmästare, stig dit opp, så att jag får se hur det tar sig ut.

Trädgårdsmäst. Ska' jag? — åh, det behöfs väl inte, det blir så mycket bråk att komma ner igen.

Kammarh. Näh, gör som jag säger (För sig, gnuggar händerna.) Det var ändå en charmant historia. Baronén blef så förbluffad öfver sin söte Willner, att han knappt kunde svara mig. — Ovädret bryter snart löst. Jag står i den saken ren och fläckfri som ett helgon. (Högt.) Näh?

Trädgårdsmäst. Ja, må göra då. (Går bort och klifver med möda upp bredvid tunnan. Kammarherren lognerar.) Ska' jag?

Kammarh. Ja visst, stig på och stå inte på kanten. — Näh, skynda er!

Trädgårdsmäst. Näh så i Guds namn! (till folket) husch, gossar! (hoppas ned i tunnan, som döljer honom.)

Kammarh. Hvad var det? Gick bot-
ten ur?

Trädgårdsmäst. (*i tunnan*). Nej, Gud-
bevars, han håller allt.

Kammarh. (*ond*). Hvad är det der för
dumheter; ha ni ställt tunnan på botten
och inte vändt henne upp och ned? Hur
kan man vara så öfvermenskligt dum?
Maken till åsna har jag aldrig sett.

Trädgårdsmäst. (*i tunnan*). Men jag
ser Kammarherren genom sprundet, jag,
hi, hi, hi.

Kammarh. Stig genast ur, ditt dum-
hufve!

Trädgårdsmäst. Ja, det är lättare sagdt
än gjordt. — Hör hit, gossar, vänd på
tunnan, så jag kan få krypa ut! (*kryper
ur tunnan med folkets tillhjelp.*)

Kammarh. Ni ä' då sjelfva dumheten
personifierad. Hur' ni fått titel af träd-
gårdsmästare, begriper jag inte.

Trädgårdsmäst. Ja, så ä' det med
de der titlarna, herr Kammarherre! Jag
begriper det inte heller.

Kammarh. Vänd tunnan med botten
uppåt. Klädseln får vara som den är nu;

sätt bara en tjock krans kring öfra kanten, så att den blir fyllig och framstående.

Trädgårdsmäst. (till arbetsfolket). Då ska' magistern sitta der som en uppflugen höna. Jag trodde att det skulle vara något gudeligt då han ska' vara en Gud, och då hade det väl varit bäst passande att han stått liksom i en prediksstol.

NITTONDE SCENEN.

De Förra. WILLNER (kommer från venster).

(Under hela denna scen fortsara Trädgårdsmästaren och folket att ställa i ordning piedestalen. De uppfästa ett rep mellan träden och hänga opp ett par gardiner gjorda så, att de kunna dragas åt sidan, men lemnas nu öppna; de sopa m. m.)

Willner (till venster om Kammarherren). (För sig.) Hon har gifvit mig den aftalta vinken; jag måste tala vid honom. (högt) Jag önskade tala några ord vid Herr Kammarherren.

Kammarherren (till höger om Willner). Oändligt gerna; man kan inte för ofta tala

vid en god vän. Kan jag vara till någon tjänst?

Willner. Det är i ett allvarsamt ämne jag kommer att tala vid Er.

Kammarh. Så mycke' bättre. (*Till arbetsfolket.*) Nubba fast den der guirlanden högre opp — så, ja, så der ungefär. (*Till Willner*) Jag är helt och hållet öra, Herr Löjtnant.

Willner (*fattar Kammarherrens hand*). Jag tror Herr Kammarherren har ett godt hjerta, som inte kan se sorgen och eländet utan deltagande.

Kammarh. Nej, gudbevars, det förstås. (*Till arbetsfolket*) Era åsnor, den der löfruskan sitter ju på sned. (*Till Willner*) Förlåt, hva' var det Ni sa'?

Willner. Ni har en förbindelse —

Kammarh. Utelöpande? åh ja, en hel hop.

Willner. Gäckas inte, herre. Jag vill tala rent språk. Kammarherren har i dag fått ett bref.

Kammarh. Åh ja, till och med tre.

Willner. Och det kan Ni yttra med ett sådant lugn? Har Ni läst alla brefven?

Kammarh. Ja, gudbevars, fyllest nog.
— Nåh vidare?

Willner. Jaså, Ni har läst brefven och är så lugn! Var det inte åtminstone ett som smärtade Er?

Kammarh. (för sig). Hva' fan menar han? (*högt*) som smärtade mig? — Ah, vid sådana är jag gudskelof van; jag lägger inte lumpenheten på sinnet.

Willner. Herre, det är tid att jag talar allvar. Ni gäckas med allt som är heligt. Välan! Ni kan inte väckas utan att jag i ert öra ropar ett namn, som ska' förkrossa Er. Känner Ni Maria Grönstrand? — brefvet var från henne.

Kammarh. (för sig). Se så för fan, nu ska' man se att kärringen gett den der figuren fullmakt att kräfva. — Här gäller det att vara styf. (*högt*) Ja, det kan jag inte neka, men hvad rör den der affären Löjtnanten?

Willner. Det rör hvarje menniska med hjertat på rätta stället; man måste vara en barbar, att ej vilja aftorka hennes tårar.

Kammarh. Jaså, hon gråter. Ha, ha, ha, då måtte hon se för söt ut.

Willner (het). Herre! gäckas inte; jag ska', så sant jag är en Svensk officer *tvingiga* Er att göra er pligt.

Kammarh. Nåh, så för fan, det kan väl inte gå annat än lagliga vägar och jag får nog tid att förklara mig.

Willner. Förklara Er genast. Vill Ni uppfylla hennes sista bön?

Kammarh. (för sig). Hennes sista bön? — Det tror jag nog fan; jag ska' väl akta mig att ha affärer med den der markattan oftare.

Willner (nalkas honom med lugn). Ni tiger! Kanske en bättre känsla vaknar i ert bröst. Ack, insöf den inte, kom ihog att det finns en Gud, som dömmar. Öka inte er skuld.

Kammarh. Förlåt, Herr Löjtnant, nu pratar Ni galimatias. Hur fan kan jag öka min skuld, då jag inte får kredit längre, och dessutom får jag berätta Er, att Gud inte dömmar i skuldfordringsmål; det tillhör landshöfdinge-embetet och hvad omkostnaderna angå, så äro de en bagatell.

Willner. Omkostnader, skuldfordran, förstår jag er rätt? Ni vill betala den

olyckliga hennes smärta med penningar! — Ni ä' föraktligare än jag trodde. Ni vill betala hennes tårar?

Kammarh. Jag tror att Ni ä' från vetet med era tårar. Kärringen ska' få rätt för rum och sängkläder; men förbanna mig protesterar jag inte mot åtta skillingar för kaffet; hälften var mer än nog.

Willner. Ni vill föra mig på villospar. Ni tror att jag inte känner förhållandet. Nåh väl, herrel! uppfyll hennes sista bön, res till henne och kyss ännu en gång den bleknade pannan.

Kammarh. Ä' ni rasande, ska' jag kysa Maria Grönstrand?

Willner. Hvarför inte? Hon var er förr så kär! — Nu dör hon i förtviflan.

Kammarh. Nåh, så låt henne dö då, om hon tycker det är roligt. Men res Ni sjelf till er Dulcinea, den älskande och döende flickan, mamsell Groth. Hör Ni, jag känner också historien.

Willner. Ha, ha, ha, vår marketenter-ska! Åh, henne känner jag nog, den hedersgumman. — Men, Kammarherre, den vändningen dugde inte; jag håller mig vid

ämnet. Säg, vill Ni fullgöra er pligt och resa till den olyckliga.

Kammarh. Vill Ni pro primo säga mig om Ni ä' klok eller galen?

Willner (het). Herre!

Kammarh. Ja, och pro secundo vara god och säga mig än en gång hvad er döende protegé heter.

Willner. Maria Grönstrand.

Kammarh. För att slita tvisten så läs; här är sjelfva originalbrefvet, skrifvit med mamsellens egen hand. Ni kan gerna ta reda på den der struntaffären. — Mellan två fattiga kneektar är ett sådant förtroende inte ovanligt. Läs sjelf — se der! (*lemnar honom bresvei.*)

Willner (läser). Hm, hm, hm, 143 R:dr 23 sk. och 4 r:st. Maria Grönstrand. (*flat.*) Ja, jag ser; hon har varit er värdinna? Ni har inte betalt henne, det är då allt.

Kammarh. Ja, det är allt, och ni kommer alldeles som frågan vore om lifvet. Nåh, à propos, hur ä' det med er Dulcinea? Det måtte vara ett qvi pro quo.

Willner. Mamsell Groth ä' verkligen vår gamla marketenterska på mötena.

Kammarh. (ifrigt). Vet baronen det.

Willner. Ja visst; han känner henne mycke väl; hon var der redan under hans tjänstetid som officer. — Hon är säkert öfver 60 år.

Kammarh. (för sig, bitande sig i fingret). Då har jag burit mig förbannadt klokt åt. (högt) vi äro således narrade bägge två. På hvad sätt det gått till, är mig inte rätt klart.

TJUGONDE SCENEN.

De Förra. MAGISTERN (kommer inspringande från höger, andtruten).

(Under denna scen upphör arbetet vid piedestalen och allt är färdigt.)

Magistern (med Kammarherren till höger och Willner till venster). Frid och försoning! Inte blod, ingen strid! Jag fick höra herrarne tala så högt — jag skyndade hit som en försoningens engel.

Kammarh. Herr Magistern vill gå ordentligt i graderna: först människa rätt och slätt, sedan Filosofi-magister, så engel och slutligen Gud.

Magistern. Åh ja, det var väl att ingen olycka hände. — Det är svägerskan som ställt till alltihop; svägerskan, säger jag, är den som narrat herrarne på hög befallning.

Willner (räcker handen åt Kammarherren). Förlåt mig Herr Kammarherre.

Kammarh. (ger honom handen). Ja, å ja, det är ju ingenting. (Sagta till Willner.) Jag önskade likväl att Löjtnanten inte talte om min lilla skuld till den der mamsellen. Jag har inte penningar just nu inne till öfverlopps; (högt) men vi skola inte dröja länge, (Ser på sin klocka.) Tiden är snart inne; det har dragit ut innan vi finga reda på mamsellerna; vi måste kläda oss — kom!

TJUGUFÖRSTA SCENEN.

De Förre. EMELIE (klädd som Ingeborg).

MARIANNE. GÄSTER (komma från höger).

Marianne. (till höger om Magistern). Bästa Magister, nu har Krigs-Rådet, som lofvat uppehålla Pappa så länge som möj-

ligt, skickat bud att han tycker tiden snart bör vara inne. Vi måste därför kostymera Magistern. Söta Magister, kom, så ska vi försöka.

Magistern (till venster om Marianne). Man måste väl vänta tills dess Kammarherren och Löjtnanten komma tillbaka — de äro snart här.

Emelie (till venster om Magistern). Ska Magistern stå der oppe? Det är bra högt, bara magistern inte svindlar?

Magistern (nyser). Åh nej, det har ingen fara; det är inte stort högre än öfra Kathedern i Auditorio Gustaviano som jag intog år 1796 den 6:te Junii för att försvara min disputation: de littera *Phi*, eller om bokstafven Phi i grekiskan.

Emelie. Är kathedern så hög.

Magistern. Ja, visserligen. Sjelfva Decanus förundrade sig öfver min disputation och sade: (*smågrinar*) Magister Sommedal borde bli Akademicus!

Marianne (bekymrad). Kära Magister, det blir för sent.

Magistern (ser ut åt högra kulissen). Nu komma herrarne; hvar ä' kläderna?

(Man börjar nu påkläda Magistern hans dräkt som Balder: en hvit toga med vida veck; benharnesk, en blank mesingsring om ena armen; han pudras i ansigtet och på hufvudet sättes en grön krans.)

Hör hon Marianne, slå inte puder i ögonen på mig — — så, så, sakta. (Han pudrar sig sjelf). Det ska' göras med förstånd. (Drar opp ur fickan en fickspegel.)

Se, så, nu är det jemnt och bra!

(Under tiden inträda Willner, klädd som Frithiof i blå mantel och harnesk, samt Kammarherren, svartklädd på nyaste modet. Båda komma från höger.)

Kammarh. (stiger fram till Emilie till venster om henne). Skön Ingeborg, jag är inte lycklig nog att få vara Frithiof; min rôl är i dag Bardens, det vill säga, jag ska' läsa en drapa öfver det sköna och det ädla. — Löjtnant Willner blir således den lycklige!

Emilie (till höger om Kammarherren och vänligt till Willner). Ja, Löjtnant Willner; vi äro uppväxta tillsammans nästan som Frithiof och Ingeborg.

Ma-

Magistern (för sig). Ja, det är sant, och hennes Kung Ring är död.

Kammarh. (Går omkring i sällskapet som allt mera ökas och rör sig i flera grupper på theatern).

Mitt herrskap, de som tillhöra kören ställa sig här.

(*De ordna sig bredvid Balders-bilden.*)

Herr Magister, tag er plats.

(*En stege ställes fram och Magistern klättrar upp och ställer sig rak midt upp på tunnan, hvarestefter stegen borttages.*)

Bättre fram med högra benet, se så. — Skön Ingeborg och ni, herr Frithiof, kommen hit.

(*De falla på knä framför altaret.*)

Litet mera krokig, herr Löjtnant, den högra handen uppsträckt mot bilden, blicken fästad på den hvite Guden och inte på er sköna granne. Det var bra. Drag förhänget för.

(*Kammarherren ordnar sällskapet i en halfcirkel midt emot gruppen.*)

Herrskapet behagar ta sina platser här. Baronen kommer härifrån (*visar på fon-*

den). — (*Till några gossar*) När jag nickar åt er, så dra ni bort förhänget på en gång i ett enda raskt tag.

Trädgårdsmäst. (*som förut stått borta i fonden, springer fram*). Nu är baronen här!

TJUGUANDRA SCENEN.

De Förra. BARONEN, åtföljd af EN ÄLDRE MAN (*komma från fonden till höger*).

Baron (*hälsar åt alla sidor*). Tack, mina vänner! Tack för er vänskap! Jag hade nästan glömt att det var min födelsedag i dag; men min vän, här (*pekar på den gamle herrn*) qvarhöll mig, så att jag verkligen började misstänka något.

(*Alla buga sig. Baron* räcker flera sin hand och kysser *Marianne*, som springer fram, på pannan.)

Kammarh. (*nickar; förhänget drages från så, att tablåen blir synlig*).

Baron (*står en stund tyst, sedan säger han:*) En skön taffla, full af lif och sanning.

(*Han går närmare Willner och Emelie som knäfallit.*)

Jag, barn, säger på allvar, som Frithiof sade:

— — — *Ej bättre gåfva,
Ej skönare för Balder fanns,
Än tvenne hjertan, hvilka lofva
Hvarann en trohet, fast som hans!*

(Baron håller sina händer öfver dem.)

Gud välsigne er, barn!

(Emilie stiger opp och faller i sin fars armar; Willner står halft förlägen).

Baron. Kom, Frithiof, hvilat vid din faders hjerta, vid din Ingeborgs sidat

(Willner sluter gruppen.)

Håll eder ed: kärlek och trohet!

Magistern (som Guden Balder, nyser).

Kammarh. (förargad). Prosit, herr Magister!

Magistern. Tackar ödmjukast.

Kammarh. (uppretad). Förlåt mig, herr Baronen har inblandat sig något i vår lilla tillställning.

Magistern (ropar). Svägerska, sätt hit stegen, annars bryter jag halsen af mig om jag skall ner; och skall jag stå kvar, så saltorkar jag!

Kammarh. (tar sig om näsan). Jag tror

att den här blifvit något längre; men lap-
 pri, det finns väl andra flickor, och jag
 ska' hädanefter akta mig för alla damer
 med slöjor. (*Högt till Baronen och nå-
 gra äldre personer, som stadnat omkring
 honom.*) Se så, nu är herrskapet här publi-
 ken, och vi öfriga utgöra skådespelare-perso-
 nalen. Den är, som herrskapet behagar finna,
 församlad *en corps*, och jag har den äran
 att presentera den för er. Ett litet prof-
 stycke på dess skicklighet har ni redan
 sett, och flera skall ni framdeles få se.
 Nu önska vi bara, att våra bemödanden
 må vinna ert bifall.

